

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา จำนวน 202 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มจากประชากร ซึ่งเป็น โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 โรงเรียน ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขนาดของคณะกรรมการและกลุ่มตัวอย่างทางผลงโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามอำเภอ / กิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	โรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูผู้สอน
อ.เมืองสุรินทร์	10	10	10	10
อ.จอมพระ	14	10	10	10
อ.ชุมพลบุรี	15	10	10	10
อ.ท่าตูม	16	10	10	10
อ.ปราสาท	17	12	12	12
อ.รัตนบุรี	10	6	6	6
อ.ศีขรภูมิ	22	14	14	14
อ.สนม	9	8	6	6
อ.สังขะ	22	14	14	14
อ.ลำโรงขาว	11	8	8	8
อ.กาบเชิง	9	6	6	6
อ.สำदาม	5	4	4	4
อ.บัวเชด	7	4	4	4
บ.ศรีณรงค์	10	6	6	6
บ.พนมดงรัก	7	4	4	4
ก.ควาสินรินทร์	7	4	4	4
ก.โนนทรายทอง	5	4	4	4
รวม	202	132	132	132

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์โดยทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ดังยกตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาจากเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ( ) หน้าคำตอบซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน

( ) ผู้บริหารโรงเรียน

( ) ครูผู้สอน

2. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

( ) ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน)

( ) ขนาดกลาง (มีนักเรียน 301 – 600 คน)

( ) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ผ่านมจนถึงปัจจุบันมีปัญหาด้านต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถามว่ามีมากน้อยเพียงใด

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งกำหนดความมากน้อยของระดับปัญหา ในการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามหัวข้อในแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
3	หมายถึง	ระดับปัญหากลาง
2	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
1	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

รายการปัญหา	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	1	2	3	4	5
0. มีภาระงานอื่นมากจึงทำให้ครูผู้สอนหาการสอนไม่ได้เต็มที่.....					
00. บุคลากรไม่เพียงพอ.....					

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และรายงานวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ นิยาม ทฤษฎี แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
3. นำข้อมูลที่ได้อาการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
4. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบเพื่อพิจารณา ความเที่ยงตรงเชิงระจักษ์ (Face Validity) เพื่อแก้ไขปรับปรุงความถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งผู้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
  - 4.1 นายสมนึก เจริญจันทร์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทิวเขต จังหวัดสุรินทร์
  - 4.2 นายทองสุข รวยสูงเนิน ศึกษาโทศก 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
  - 4.3 นางกนกพร ละมุนมอญ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอชุมพลบุรี
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้ผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ทิศารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

7. ทาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

8. ทาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งผู้อำนวยการ ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์แจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอเพื่อแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามเป้าหมาย และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
4. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอช่วยคืนมา
5. กรณีไม่ได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้รับแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
  - 2.1 ข้อมูลด้านสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ทาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2.2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับปัญหาน้อยที่สุด

2.3 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยการใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test แบบ Independent Sample Test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.4 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านก็จะมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Test for All Possible Comparison) กำหนดค่าสถิติที่ระดับ นัยสำคัญ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 สถิติหาค่าอำนาจจำแนก

$$r = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H + S^2_L}{n}}}$$

เมื่อ:	X_H	คือ	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	X_L	คือ	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S^2_H	คือ	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S^2_L	คือ	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	N	คือ	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	คือ	ความเชื่อมั่น
	K	คือ	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S^2_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$(\bar{X}) = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	N	คือ	จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ต่อปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้ t -test แบบ Independent Sample Test ดังสูตรต่อไปนี้ (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังสูตรต่อไปนี้ (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงของ F -distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) ดังสูตรต่อไปนี้ (คูตรี วงศ์รัตน์, 2541 : 248 - 249)

$$CV_{ij} = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square Within Group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง